

Kwalitatief onderzoek naar Kleinschalig Verblijf locatie Zwanenberg

Case study

Onderzoeker: Eva den Ouden
Instrumenten: Enquête en semigestructureerd (groeps)interview

Inhoudelijke en organisatorische vernieuwing zorg voor jeugd

- Jongere en zijn of haar gezinssysteem centraal
- Liefde- en aandachtvolle zorg
- Zo dichtbij ouders als mogelijk
- Zo min mogelijk kortdurende plekken, deelname maatschappij
- Afbouw van bedden binnen JeugdhulpPlus en GGZ

Toenemende vraag
Kleinschalig Verblijf

Onderzoeksgroep

De Zwanenberg

“Ik ervaar rust op de groep, hierdoor kan ik
fijn leren over mijn doelen.”

Hoofdvraag: Welke werkzame en belemmerende factoren zijn zichtbaar bij deze nieuwe zorgvorm op locatie De Zwanenberg?

Successen...					
Unaniem	Jongeren	Ouders	Teamleden	Verwijzers	Docenten
• Groepsgrootte • Verblifplek • Werkrelatie* • Minder ruzie en roddels* • Veilig gevoel* • Rust* • Positieve leefomgeving* • Zo normaal mogelijk* • Ruimte voor ontwikkeling*	• Tevreden over contact ouders • Tevreden over contact vrienden • Dagprogramma • Duidelijke regels	• Dichtbij ouders • Dagprogramma • School in nabijheid • Genoeg ruimte voor eigen plek	• Laagdrempelig en veel contact met ouders • School in nabijheid • Dagprogramma • Verdraagzaamheid t.a.v. risicovol gedrag • Stabiliteit door vaste coördinator en behandelcoördinator • Maatwerk binnen behandeling	• Nabijheid ouders • School in direct nabijheid • Duidelijke sfeer binnen pedagogisch leefklimaat • Extra personele inzet • Structuur • Veilige plek • Normaliseren • Groeimogelijkheid • Relatie met en steun aan andere jongeren**	• Duidelijke sfeer op de groep • Relatie met en steun aan andere jongeren**

Aandachtspunten...					
Unaniem	Jongeren	Ouders	Teamleden	Verwijzers	Docenten
• Wisselend personeel* • Communicatie*	• Matching* • Activiteiten • Dagrooster • Dieren op locatie • Alcoholvrij bier • Variatie in het menu • Wens meer zakgeld • Wenperiode op maat • Relatie met en steun aan andere jongeren**	• Gedeelde visie • Activiteiten • Meer ouderbetrokkenheid* • Relatie met en steun aan andere jongeren**	• Gedeelde visie • Activiteiten • Systeemgericht werken • Financiering* • Matching* • Ondersteunende organisaties • Langdurige inzet van één op één begeleiding • Uitbreiden reflectie • Relatie met en steun aan andere jongeren**	• Gedeelde visie • Matching* • Basiskennis zorgkader en gezag • Aandacht forensische kant problematiek • Scholing in relatie tot individuele problematiek • Relatie met en steun aan andere jongeren**	• Gedeelde visie • Relatie met en steun aan andere jongeren**

Subvraag 1: Welke werkzame en belemmerende factoren beschrijven jongeren, ouders, teamleden, verwijzers en docenten als het gaat om kleinschalig verblijf bij De Zwanenberg?

Door middel van enquêtes zijn vragen gesteld over de huidige werkzame en belemmerende factoren. Vervolgens heeft nadere verkenning en verdieping van de belangrijkste resultaten plaatsgevonden met behulp van semigestructureerde (groeps)interviews. Resultaten zijn beschreven in bovenstaande tabellen.

Subvraag 2: In hoeverre komen werkzame en belemmerende factoren overeen met bevindingen uit recent onderzoek naar kleinschalig verblijf?

Het NJI beschrijft dat er nog weinig bekend is uit wetenschappelijk onderzoek over de voor- en nadelen van kleinschalig verblijf. Diverse zorgorganisaties zijn bezig met (het ontwikkelen van) locaties die kleinschalig verblijf bieden voor jeugdigen met een complexe vorm van problematiek. In de enquête zijn tot dusver belangrijkste werkzame factoren opgenomen. De meeste factoren die tot dusver bekend waren, worden herkend(*) in dit onderzoek met uitzondering van de factoren relatie met andere jongeren(**) en steun ervaren aan andere jongeren(**).

Subvraag 3: Hoe verhouden de afzonderlijke uitkomsten van jongeren, ouders, teamleden, verwijzers en docenten zich ten opzichte van elkaar?

Er is een duidelijke rode draad zichtbaar in de uitkomsten van de enquête en het interview. Unaniem worden door alle subgroepen respondenten groepsgrootte, rust, werkrelatie, veilig gevoel, nabijheid, positieve leefomgeving, zo normaal mogelijk, minder ruzie en roddels, verblifplek en ruimte voor ontwikkeling genoemd. Wisselend personeel en communicatie worden als belemmerend ervaren. Verwijzers en docenten geven uiteenlopende antwoorden als het gaat om de factoren relatie met andere jongeren(**) en steun ervaren aan andere jongeren(**). Aanvullende en gedetailleerde informatie is zichtbaar in de tabellen.

Conclusie & Discussie

- Werkzame factoren: groepsgrootte, werkrelatie, tijd, rust, stabiliteit, nabijheid, een veilig gevoel, ruimte voor ontwikkeling, nabijheid van school en ouders, tevredenheid over het dagprogramma en een positief leefklimaat
- Belemmerende factoren: wisselend personeel, communicatie en financiële onzekerheid
- Behoeft aan doorontwikkeling, gezamenlijke visie met aandacht voor actief stimuleren van ontwikkeling vs. ontwikkeling in eigen tempo.
- Belang van matching
- Wens is uitbreiden van ouderbetrokkenheid en verdieping systeemgericht werken
- Tevredenheid basisprogramma én wens om aantal activiteiten uit te breiden
- Uitkomsten passend bij ontwikkelfase waarin het team zich bevindt
- Resultaten sluiten aan bij visie Trias Jeugdhulp: jongere én zijn of haar gezinssysteem, ervaringsdeskundigheid = eerste bron van kennis
- Mogelijk verband tussen wisselend personeel en communicatieproblemen, vraagt benutten van kansen binnen eigen invloedssfeer

- Docenten hebben beperkt zicht op zorgvorm kleinschalig verblijf

- Helpt van de betrokken verwijzers actieve betrokkenheid, helpt op afstand betrokken -> geen deelname onderzoek
- Een jongere heeft een andere verblifplek gekregen, mogelijke invloed op resultaten
- Problematiek en voorgeschiedenis van jongeren belangrijk bij interpretatie van de uitkomsten
- Relatief kleine onderzoeksgroep -> voorzichtigheid geboden bij interpretatie en generalisatie

Aanbevelingen:

- Vervolgonderzoek De Zwanenberg, wanneer de zorgvorm in samenspraak met betrokkenen verder ontwikkeld is
- Onderzoek bij nieuwe locatie kleinschalig verblijf Trias Jeugdhulp in Rijssen
- Leren van resultaten ivm aankomende ontwikkeling van ombouw residentiële groepen naar kleinschaligheid
- Organisatie-overstijgend onderzoek naar kleinschalig verblijf, inzicht en kennis vergroten, mogelijk ism leernetwerk kleinschalig verblijf